

УДК 811.111'243:378.6:61

Мелащенко М.П., Ефендієва С.М., Протовень О.П.
ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ
НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СИСТЕМІ
СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ

У статті підкреслено необхідність формування навичок читання як невід'ємної складової формування професійної іншомовної підготовки і читання спеціальної іншомовної літератури для вилучення потрібної інформації. Визначено основні завдання, що стоять перед студентом у процесі вивчення професійно-орієнтованої літератури. Зосереджено увагу на етапах навчання читання, які забезпечують достатнє розуміння змістової інформації в писемних джерелах. Описано види читання за різними ознаками та обґрунтовано ефективність застосування комунікативного читання на заняттях з іноземної мови зі студентами-медиками. Наведено приклади ключових фраз для вивчення медичної фахової літератури.

Ключові слова: іноземна мова, інновації, професійне спілкування, студент, читання.

The necessity to develop reading skills as an integral component of formation of professional foreign language training and reading foreign literature to get necessary information is emphasized. The main tasks in the process of studying of professionally oriented literature have been identified. The stages of learning to read, providing a sufficient understanding of meaningful information in the written sources are detected. Different kinds of reading according to various criteria at the lessons of foreign language with the medical students were described. The examples of key phrases to study professional medical literature were determined.

Key words: foreign language, innovation, professional communication, student, reading.

В статті підкреслюється необхідність формування навичок читання як неотъемлемой составляющей формирования профессиональной иноязычной подготовки и чтения специальной иностранной литературы для извлечения нужной информации, а также для общения с зарубежными коллегами по профессиональным вопросам. Определены основные задачи, стоящие перед студентом в процессе изучения профессионально-ориентированной литературы. Сосредоточено внимание на этапах обучения чтению, обеспечивающих достаточное понимание содержательной информации в письменных источниках. Описаны виды чтения по различным признакам и обоснована эффективность применения коммуникативного чтения на занятиях по иностранному языку со студентами-медиками. Приведены примеры ключевых фраз для изучения медицинской профессиональной литературы.

Ключевые слова: иностранный язык, инновации, профессиональное общение, студент, чтение.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю сучасного фахівця активно володіти хоча б однією іноземною мовою, користуватися іншомовною літературою для пошуку інформації в соціально-обумовлених сферах повсякденного життя і у своїй професійній діяльності. Однією з передумов, що забезпечують ефективність процесу формування загальнонавчальних і спеціальних

знань, умінь і навичок, є дидактична компетентність викладача і володіння категоріальним апаратом зокрема [2, с.7].

Проблема навчання читання іншомовної літератури за фахом розглядалася в різних аспектах такими вченими як Г. В. Барабанова [1], Т. П. Благодарна [3], О. Б. Тернопольський [5]. Попри наявність певної кількості публікацій, присвячених цій проблемі, у вітчизняних дослідженнях все ще наявні проблемні аспекти.

Мета дослідження полягає в розгляді основних етапів і видів читання та перекладу, характеристиці перекладацьких прийомів у системі сучасних освітніх інновацій.

Слід зазначити, що читанню в непрофільному вищому закладі освіти приділяється основна увага, тому що саме читання може знайти найширше застосування в майбутній професійній діяльності студента. Іншомовне професійне читання – це складова частина діяльності фахівців різних галузей. З розвитком засобів масової комунікації, особливо мережі Інтернет, професійна інформація стає доступнішою. Та попри наявність потреби й усвідомленої мотивації в оволодінні англійською мовою, більша частина випускників вищих навчальних закладів не в змозі користуватись нею у своїй професійній діяльності [5, с.3].

Вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах має професійне спрямування. Мови викладаються з метою навчити студентів використовувати їх у своїй професійній діяльності, а саме читати спеціальну іншомовну літературу для вилучення потрібної інформації, а також мати навички для спілкування із зарубіжними колегами з професійних питань [5, с.12]. Основні завдання, що стоять перед студентами в процесі вивчення професійно-орієнтованої літератури англійською мовою, такі: 1) отримання інформації, яка б доповнювала і поглиблювала навчальний матеріал, що опановується студентами в процесі вивчення профільних дисциплін навчального плану; 2) формування необхідних навичок щодо подальшого самостійного читання літератури за фахом [3, с.65].

Мета навчання читання – це досягнення рівня зрілого читання, яке забезпечує достатнє розуміння змістової інформації в писемних джерелах.

Читання як мовленнєва діяльність становить процес отримання інформації з тексту. Ця діяльність диференціюється за різними ознаками, що втілені в різних видах читання. Науковці в методиці розрізняють пошукове, оглядове і детальне інформативне читання. За формою – читання про себе і читання вголос, індивідуальне і хорове. За способом розкриття змісту – аналітичне і синтетичне, перекладне і безперекладне читання, а за характером організації діяльності – підготовлене, непідготовлене, тренувальне, контрольне [1, с.30].

Розглянемо комунікативне читання в системі інноваційного навчання, що полягає в отриманні нової інформації та в розширенні мовного досвіду студентів за допомогою впровадження передового досвіду вітчизняних і зарубіжних науковців. Доцільно, щоб комунікативному читанню передувала бесіда викладача, який створює психологічну установку на сприйняття змісту і пробуджує інтерес до читання. Ефективність методики навчання залежить передусім від доступності текстів. Полегшенню розуміння під час читання сприяє низка чинників: 1) попереднє опрацювання мовного матеріалу тексту; 2) читання текстів, які містять більший відсоток знайомого студентам лексико-граматичного матеріалу; 3) засвоєння складнішого матеріалу в процесі першого читання тексту (у цьому разі рекомендовано обов'язкове повторне читання проаналізованого тексту); 4)

виділення викладачем імовірних лексико-граматичних труднощів та усунення їх до читання тексту шляхом виконання передтекстових вправ.

Основою інновацій у процесі навчання вважають засоби підтримки процесу читання: журнали реагування у вигляді буклета, записної книжки, папки або електронного файлу; дискусійні кола як інноваційна технологія обговорення в невеликих групах на основі тексту; питання з відкритою відповіддю, які заохочують майбутніх лікарів зосередитися на текстах; карти-пам'яті (mindmaps, інтелект-карти) як різновид наочності.

Вивчення медичної термінології за допомогою інтелект-карт активізує пізнавальну діяльність студентів. Вони самостійно опрацьовують необхідну інформацію, повторюють лексичний матеріал. Проблема застосування такого підходу до формування медичної компетенції на заняттях з англійської мови недостатньо вивчена і потребує подальшого наукового вивчення. Використання карт пам'яті – це надійний інструмент для підвищення ефективності мозкового штурму. Для командної роботи доцільно використовувати колективні інтелект-карти [4, с.13].

Отже, встановлено, що при навчанні читанню первинне значення має опанування структурної сторони тексту, який є однією з основних навчально-методичних одиниць навчання. В академічному середовищі інформаційне читання фахової літератури використовується під час дослідницької та наукової роботи, в професійних цілях – для отримання необхідної інформації, розвитку і вдосконалення методів і прийомів професійної діяльності, самоосвіти і підвищення кваліфікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабанова Г. В. Когнітивно-комунікативна модель навчання професійно орієнтованого читання іноземною мовою в немовному вузі / Г. В. Барабанова // Іноземні мови. – 2004. – № 1. – С. 29 – 34.
2. Беляєва О. М. Категорії “знання”, “уміння” і “навички” в дидактиці та лінгводидактиці / О. М. Беляєва, Ю. В. Лисанець // Аспекти дослідження іноземних мов і лінгводидактичні основи викладання : зб. наук. пр. – Полтава, 2016. – Вип. 16. – С. 7 – 14.
3. Благодарна Т. П. Розвиток навичок роботи з професійно-орієнтованими текстами на початковому етапі вивчення іноземної мови / Т. П. Благодарна // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. Збірник наукових праць. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. Вип. 12. – Х., 2008. – С. 65 – 70.
4. Ефендієва С. М. Застосування найбільш ефективних інновацій в практиці викладання англійської мови на сучасному етапі в українських вишах / С. М. Ефендієва // Science and Education a New Dimension. Peddagoogy and Psychology. – Budapest, 2017. – Vol. (55), Issue 127. – P. 12 – 15.
5. Тернопольський О. Б. Методика навчання англійської мови на II курсі технічного вузу: посібник / О. Б. Тернопольський. – К. : Вища шк., – 1993. – 167 с.